

zaaknummer 2015W1542(2)

Datum beslissing: 6 april 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.L.J. Bomers, advocaat te Nijmegen,

tegen:

(wijlen)**[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Priesters van het Heilig
Hart van Jezus,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen: aangeklaagde.

1. De procedure

Op 12 maart 2010 heeft het secretariaat van Hulp en Recht per e-mail een melding van seksueel misbruik ontvangen van klager. Klager heeft vervolgens op 28 april 2015 per e-mail aan het secretariaat van het Meldpunt laten weten zijn melding van seksueel misbruik om te willen zetten in een formele klacht.

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 juli 2015.

Op 17 september 2015 is bij de griffie, namens de provinciaal Overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus, een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van mr. R.P. Baetens, advocaat te Tilburg.

Op 8 maart 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt mondeling toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Bomers.

Namens de Congregatie zijn verschenen [naam], provinciaal Overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus, en mr. R.P. Baetens voornoemd, juridisch adviseur van de Congregatie.

Na de zitting heeft de griffie op 23 maart 2016 nog een brief met bijlage ontvangen van mr. Bomers. Mevrouw Bomers heeft die bijlage tevens rechtstreeks aan mr. Baetens gezonden.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1 Klager woonde als klein kind bij zijn opa en oma in [plaats]. De lagere schooltijd bracht hij aldaar door. Nadat aan het einde van het schooljaar in de 6^e klas een incident had plaatsgevonden moest klager na de zomer naar het [internaat] in [plaats].

Ter zitting heeft klager verduidelijkt dat hij in 1962 in [internaat] werd geplaatst in groep 6. Hij was toen 14/15 jaar oud en ging naar de LTS.

Vanaf het tweede jaar dat hij in [internaat] verbleef moest hij als straf 's avonds in een cachot slapen, in de kelder van het internaat. Aangeklaagde had de zorg voor de cachotten. In het cachot moest klager zich uitkleden. In verband met hygiëne moest hij ook zijn onderbroek uitdoen.

Als klager sliep kwam aangeklaagde in het cachot en begon hij klager te betasten en te strelen over zijn lichaam. Op een gegeven moment heeft aangeklaagde ook het geslachtsdeel van klager betast en speelde hij er mee. Ook gebeurde het dat aangeklaagde in het cachot van achteren tegen klager aan ging staan. Aangeklaagde heeft klager niet verkracht.

Gedurende een periode van ruim twee jaar moest klager gemiddeld 1 nacht, soms 2 nachten, om de twee, drie of vier weken in het cachot slapen. Het seksueel misbruik door aangeklaagde vond meestal plaats als klager er gedurende twee nachten moest blijven. In totaal heeft het misbruik door aangeklaagde ongeveer tien keer plaatsgevonden.

Aangeklaagde gaf in de herinnering van klager ook les op de LTS. Ook in de klas is klager wel eens betast door aangeklaagde en is aangeklaagde wel eens tegen klager aan gaan staan.

Klager is daarnaast ook wel eens door andere broeders in [internaat] betast.

Klager heeft ooit iets over het seksueel misbruik verteld aan zijn voogd. Die wuifde het echter weg en deed er niets aan.

2.2 Na het internaat is klager gaan werken. Hij heeft verschillende banen gehad. Klager wordt nog steeds door het verleden achtervolgd. Hij heeft angsten voor bepaalde zaken. Klager is, ondanks wat hij heeft meegemaakt, wel katholiek gebleven.

Klager is drie keer getrouwd en heeft in totaal vier kinderen gekregen. Hij had veel problemen met intimiteit.

Inmiddels is klager bijna 13 jaar bij zijn huidige vrouw en heeft hij een stabiele relatie. In 2003 heeft klager haar verteld over het seksueel misbruik. Klager heeft ooit ook een keer over het misbruik gesproken met één van zijn ex-vrouwen en zijn zoon, maar zij hebben klager onterecht van iets beschuldigd en sindsdien heeft klager geen contact meer met hen. Ook heeft klager ooit gesproken met zijn broer over het misbruik, maar aangezien diens vrouw niet wil dat hij hierover een verklaring overlegt, kan klager hem dat niet vragen.

2.3 Klager vraagt om schriftelijke erkenning van de feiten en om schriftelijke excuses, voor het seksueel misbruik dat heeft plaatsgevonden door aangeklaagde en de zeer ingrijpende gevolgen ervan voor klager.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Namens de provinciaal Overste van de Congregatie heeft mr. Baetens een reactie opgesteld.

Het is bekend dat tegen aangeklaagde al vele klachten zijn ingediend, waarvan een aantal ook gegrond is bevonden. Er is dan ook ruimschoots algemeen steunbewijs tegen aangeklaagde aanwezig.

Ten aanzien van de onderhavige klacht rijzen toch wat vragen. Zo moet klager, toen hij in [intermaat] werd geplaatst en naar de LTS ging, tenminste 12 jaar oud geweest zijn, dus na [maand] [jaar]. Uit andere klachten is bekend dat aangeklaagde tot in 1959 de cipier was van de cachotten en dat hij in de loop van [jaar] is vervangen door een medebroeder, die zeker tot eind jaren '60 bewaker is geweest van de cachotten, met uitzondering van de periode 1962-1963. In die periode nam een vervanger het over. Dit kan aangeklaagde geweest zijn, maar daar is geen zekerheid over. De persoonsbeschrijving die klager geeft van de aangeklaagde persoon past overigens geheel bij aangeklaagde en niet bij zijn latere vervanger. Als vaststaand mag wel worden aangenomen dat klager inderdaad niemand anders bedoelt dan aangeklaagde.

Klager heeft verklaard dat hij sliep als hij betast werd. Dat leidt wel tot de vraag hoe klager zich dan zo'n specifieke betasting weet te herinneren.

In zijn klaagschrift heeft klager verklaard dat hij maandelijks wel een week in het cachot moest doorbrengen. Dat lijkt op voorhand niet erg waarschijnlijk. Uit andere klachtzaken valt af te leiden dat in die jaren inderdaad cachotstraffen werden uitgedeeld, maar dan vaak voor ten hoogste twee dagen.

Voorts is de beschrijving die klager heeft gegeven over de feitelijke gang van zaken volstrekt nieuw voor de Congregatie. Er wordt zeker niet beweerd dat de stellingen van klager niet waar kunnen zijn.

Het enkele feit dat de klacht betrekking heeft op een aangeklaagde die (terecht) onderwerp is geworden van andere klachten, lijkt volstrekt onvoldoende om de onderhavige en niet van specifiek steunbewijs voorziene klacht buiten gerede twijfel aannemelijk te achten.

Mede gelet op de vragen die de stellingen van klager op enkele punten oproepen, heeft de provinciaal Overste grote behoefte aan de onafhankelijke en deskundige beoordeling door de Klachtencommissie.

4. De beoordeling

4.1 Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2 Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3 Er zijn ruim vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager gedurende een periode van ongeveer een jaar (in het jaar 1963) ongeveer tien keren onzedelijk is betast door aangeklaagde, met name in

het cachot maar ook wel eens in de klas. Aangeklaagde ging daarbij ook wel eens tegen klager aanstaan.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door een zestal door de Klachtencommissie tegen aangeklaagde gegrond verklaarde klachten (bekend onder de zaaknummers 2012T740, 2012T797, 2012T800, 2012T839(1), 2013W1125(2) en 2013W1128). In deze zaken werden de betreffende klagers ook in de kelder/het cachot van [internaat] door aangeklaagde seksueel misbruikt. Het feit dat het misbruik in genoemde zaken ernstiger was dan in het onderhavige geval brengt naar het oordeel van de Klachtencommissie niet mee dat die eerdere klachten daarom niet als steunbewijs in aanmerking zouden kunnen komen in de onderhavige klacht. De verklaring van klager ten aanzien van het seksueel misbruik door aangeklaagde in de klas wordt ondersteund door de door de Klachtencommissie gegrond verklaarde klacht bekend onder zaaknummer 2011T309(1).

Tenslotte heeft de Klachtencommissie acht geslagen op de verklaring van de echtgenote van klager, waarin zij schrijft dat toen zij nog niet zo lang getrouwd waren, klager haar had verteld dat hij nare herinneringen had aan zijn tijd op het [internaat]. Hij heeft haar verteld dat hij daar seksueel misbruikt is.

De Klachtencommissie is van oordeel dat een en ander in onderling verband en samenhang bezien het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde voldoende aannemelijk maakt.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas ongeveer 15 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6 Over een financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de provinciaal Overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 6 april 2016 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, dr. P.J.A. van Panhuis en mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

mr. G.A.M. Stevens,
voorzitter

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.